

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA
ZA 2020. GODINU

RK BOSKA a.d. Banja Luka

Banja Luka, maj 2021. godine

S A D R Ź A J

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	3
BILANS STANJA	6
BILANS USPJEHA.....	10
BILANS TOKOVA GOTOVINE	13
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	15
NAPOMENE UZ IZVJEŠTAJ	17-43

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima i Upravnom odboru RK „Boska“ a.d. Banja Luka

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja RK Boska a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Društvo) koji obuhvataju bilans stanja (izvještaj o finansijskom položaju) na dan 31. decembar 2020. godine, bilans uspjeha (izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu), izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine (izvještaj o tokovima gotovine) za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz finansijske izvještaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije Društva na dan 31.12.2020. godine i njegove finansijske uspješnosti i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo, u skladu sa *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i mi nismo iznijeli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo, ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

(nastavlja se)

(nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjeravanja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjeravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i odražavamo profesionalni skepticizam tokom revizije: Mi takođe:

Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške, osmišljavanje i obavljanje revizorskih postupaka koji su odgovarajući za te rizike i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.

Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koja su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Društva.

Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.

Donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezana objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se baziraju na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizorske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zatjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

(nastavlja se)

(nastavak)

Od pitanja koja su saopštena licima ovlaštenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Srećko Vidović.

EF REVIZOR d.o.o.
Banja Luka, Gajeva broj 12
Datum: 14.05.2021. godine

Direktor
Nevenka Stanić, dipl. pravnik

Ovlašćeni revizor
Srećko Vidović

BILANS STANJA
(Izveštaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2020. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine			Iznos na dan bilansa prethodne godine (početno stanje)
			Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto (4-5)	
1	2	3	4	5	6	7
	A K T I V A					
	(A) STALNA IMOVINA (002+008+015+021+030)	001	52.485.449	372.009	52.113.440	52.912.899
01	I NEMATERIJALNA ULAGANJA (003 do 007)	002	3.827	2.155	1.672	2.055
010, dio 019	1. Ulaganja u razvoj	003	0	0	0	0
011, dio 019	2. Koncesije, patenti, licence i ostala prava	004	0	0	0	0
012, dio 019	3. Goodwill	005	0	0	0	0
014, dio 019	4. Ostala nematerijalna ulaganja	006	3.827	2.155	1.672	2.055
015, 016 i dio 019	5. Avansi i nematerijalna ulaganja u pripremi	007	0	0	0	0
02	II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE (009 do 014)	008	51.685.953	369.854	51.316.099	51.913.161
020, dio 029	1. Zemljište	009	6.811.608	0	6.811.608	6.811.608
021, dio 029	2. Građevinski objekti	010	0	0	0	0
022, dio 029	3. Postrojenja i oprema	011	622.742	369.854	252.888	298.570
023, dio 029	4. Investicione nekretnine	012	44.251.603	0	44.251.603	44.802.983
024, dio 029	5. Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	013	0	0	0	0
027, 028 i dio 029	6. Avansi i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	014	0	0	0	0
03	III BIOLOŠKA SREDSTVA I SREDSTVA KULTURE (016 od 020)	015	0	0	0	0
030, dio 039	1. Šume	016	0	0	0	0
031, dio 039	2. Višegodišnji zasadi	017	0	0	0	0
032, dio 039	3. Osnovno stado	018	0	0	0	0
033, dio 039	4. Sredstva kulture	019	0	0	0	0
037, 038 i dio 039	5. Avansi i biološka sredstva i sredstva kulture u pripremi	020	0	0	0	0
04	IV DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (022 do 029)	021	795.669	0	795.669	997.683
040, dio 049	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	022	0	0	0	0
041, dio 049	2. Učešće u kapitalu drugih pravnih lica	023	0	0	0	0
042, dio 049	3. Dugoročni krediti povezanim pravnim licima	024	795.669	0	795.669	965.211
043, dio 049	4. Dugoročni krediti u zemlji	025	0	0	0	0
044, dio 049	5. Dugoročni krediti u inostranstvu	026	0	0	0	0
045, dio 049	6. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	027	0	0	0	0
046, dio 049	7. Finansijska sredstva koja se drže do roka dospijeca	028	0	0	0	0
048, dio 049	8. Ostali dugoročni finansijski plasmani	029	0	0	0	32.472
050	V ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	030	0	0	0	0
	(B) TEKUĆA SREDSTVA (032+039+061)	031	987.353	4.132	983.221	1.463.100
10 do 15	I ZALIHE, STALNA SREDSTVA I SREDSTVA OBUSTAVLJENOG POSLOVANJA NAMIJENJENA PRODAJI (033 DO 038)	032	15.116	4.132	10.984	2.340
100 do 109	1. Zalihe materijala	033	11.248	4.132	7.116	0
110 do 119	2. Zalihe nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	034	0	0	0	0
120 do 129	3. Zalihe gotovih proizvoda	035	0	0	0	0

130 do 139	4. Zalihe robe	036	0	0	0	0
140 do 149	5. Stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena otuđenju	037	0	0	0	0
150 do 159	6. Dati avansi	038	3.868	0	3.868	2.340
	II KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, KRATKOROČNI PLASMANI I GOTOVINA (040+047+056+059+060)	039	972.237	0	972.237	1.460.760
20, 21, 22	1. Kratkoročna potraživanja (041 do 046)	040	519.012	0	519.012	837.639
200, dio 209	a) Kupci - povezana pravna lica	041	0	0	0	0
201, 202, 203 i dio 209	b) Kupci u zemlji	042	410.463	0	410.463	476.330
204, dio 209	v) Kupci u inostranstvu	043	0	0	0	0
208, dio 209	g) Sumnjiva i sporna potraživanja	044	0	0	0	0
210 do 219	d) Potraživanja iz specifičnih poslova	045	0	0	0	0
220 do 229	đ) Druga kratkoročna potraživanja	046	108.549	0	108.549	361.309
23	2. Kratkoročni finansijski plasmani (048 do 055)	047	0	0	0	66.000
230, dio 239	a) Kratkoročni krediti povezanim pravnim licima	048	0	0	0	66.000
231, dio 239	b) Kratkoročni krediti u zemlji	049	0	0	0	0
232, dio 239	v) Kratkoročni krediti u inostranstvu	050	0	0	0	0
233, 234 i dio 239	g) Dio dugoročnih finansijskih plasmana koji dospijeva za naplatu u periodu do godinu dana	051	0	0	0	0
235, dio 239	d) Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha namijenjena trgovanju	052	0	0	0	0
236, dio 239	đ) Finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	053	0	0	0	0
237	e) Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli namijenjeni prodaji ili poništavanju	054	0	0	0	0
238, dio 239	ž) Ostali kratkoročni plasmani	055	0	0	0	0
24	Gotovinski ekvivalenti i gotovina (057+058)	056	267.609	0	267.609	251.722
240	a) Gotovinski ekvivalenti - hartije od vrijednosti	057	0	0	0	0
241 do 249	b) Gotovina	058	267.609	0	267.609	251.722
270 do 279	4. Porez na dodatu vrijednost	059	3.976	0	3.976	97.425
280 do 289, osim 288	5. Aktivna vremenska razgraničenja	060	181.640	0	181.640	207.974
288	III ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	061	0	0	0	0
	(V) POSLOVNA SREDSTVA (001+031)	062	53.472.802	376.141	53.096.661	54.375.999
29	(G) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	063	0	0	0	0
	(D) POSLOVNA AKTIVA (062+063)	064	53.472.802	376.141	53.096.661	54.375.999
880 do 888	(Đ) VANBILANSNA AKTIVA	065	70.619	0	70.619	70.619
	(E) UKUPNA AKTIVA (064+065)	066	53.543.421	376.141	53.167.280	54.446.618

BILANS STANJA (nastavak)
(Izveštaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2020. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine	Iznos na dan bilansa prethodne godine (početno stanje)
1	2	3	4	5
	P A S I V A			
	(A) KAPITAL (102-109+110-111+112+116+117-118+119-123)	101	38.787.925	38.518.128
30	I OSNOVNI KAPITAL (103 do 108)	102	22.886.599	22.886.599
300	1. Akcijski kapital	103	22.886.599	22.886.599
302	2. Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću	104	0	0
303	3. Zadržani udjeli	105	0	0
304	4. Ulozi	106	0	0
305	5. Državni kapital	107	0	0
306	6. Ostali osnovni kapital	108	0	0
31	II UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL	109	0	0
320	III EMISIONA PREMIJA	110	0	0
321	IV EMISIONI GUBITAK	111	0	0
dio 32	V REZERVE (113 do 115)	112	2.969.447	2.969.447
322	1. Zakonske rezerve	113	2.288.660	2.288.660
323	2. Statutarne rezerve	114	680.787	680.787
329	3. Ostale rezerve	115	0	0
330, 331 i 334	VI REVALORIZACIONE REZERVE	116	11.649.077	11.649.077
332	VII NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	117	0	0
333	VIII NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	118	0	0
34	IX NERASPOREĐENI DOBITAK (120 do 122)	119	1.282.801	1.013.004
340 ili 342	1. Neraspoređeni dobitak iz ranijih godina / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima ranijih godina	120	1.011.756	489.404
341 ili 343	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima tekuće godine	121	271.045	523.600
344	3. Neto prihod od samostalne djelatnosti	122	0	0
35	X GUBITAK DO VISINE KAPITALA (124 + 125)	123	0	0
350	1. Gubitak iz ranijih godina	124	0	0
351	2. Gubitak tekuće godine	125	0	0
40	(B) REZERVISANJA, ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE I RAZGRANIČENI PRIHODI (127 do 134)	126	0	0
400	1. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	127	0	0
401	2. Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	128	0	0
402	3. Rezervisanja za zadržane kaucije i depozite	129	0	0
403	4. Rezervisanja za troškove restrukturisanja	130	0	0
404	5. Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	131	0	0
407	6. Odložene poreske obaveze	132	0	0
408	7. Razgraničeni prihodi i primljene donacije	133	0	0
409	8. Ostala dugoročna rezervisanja	134	0	0
	(V) OBAVEZE (136 + 144)	135	14.308.737	15.857.871
41	I DUGOROČNE OBAVEZE (137 do 143)	136	8.215.440	10.822.830
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	137	0	0
411	2. Obaveze prema povezanim pravnim licima	138	0	0

412	3. Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti	139	5.959.413	6.719.391
413 i 414	4. Dugoročni krediti	140	0	0
415 i 416	5. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	141	0	0
417	6. Dugoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	142	0	0
419	7. Ostale dugoročne obaveze	143	2.256.027	4.103.439
42 do 49	II KRATKOROČNE OBAVEZE (145+150+156+157+158+159+160+161+162+163)	144	6.093.297	5.035.041
42	1. Kratkoročne finansijske obaveze (146 do 149)	145	4.202.115	3.458.945
420 do 423	a) Kratkoročni krediti i obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti	146	1.628.100	1.250.000
424 i 425	b) Dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dopijeva u periodu do godinu dana	147	0	0
426	v) Kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	148	0	0
429	g) Ostale kratkoročne finansijske obaveze	149	2.574.015	2.208.945
43	2. Obaveze iz poslovanja (151 do 155)	150	1.108.651	1.188.907
430	a) Primitveni avansi, depoziti i kaucije	151	65.127	84.132
431	b) Dobavljači - povezana pravna lica	152	0	0
432, 433 i 434	v) Dobavljači u zemlji	153	1.001.749	1.067.401
435	g) Dobavljači iz inostranstva	154	41.775	37.374
439	d) Ostale obaveze iz poslovanja	155	0	0
440 do 449	3. Obaveze iz specifičnih poslova	156	0	0
450 do 458	4. Obaveze za zarade i naknade zarada	157	0	4.747
460 do 469	5. Druge obaveze	158	4.844	4.145
470 do 479	6. Porez na dodatu vrijednost	159	20.823	0
48, osim 481	7. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	160	24.856	10.955
481	8. Obaveze za porez na dobitak	161	164.459	105.541
49, osim 495	9. Pasivna vremenska razgraničenja i kratkoročna rezervisanja	162	567.549	261.802
495	10. Odložene poreske obaveze	163	0	0
	(G) POSLOVNA PASIVA (101+126+135)	164	53.096.661	54.375.999
890 do 898	(D) VANBILANSNA PASIVA	165	70.619	70.619
	(Đ) UKUPNA PASIVA (164+165)	166	53.167.281	54.446.619

Potpisano u ime Društva
v.d. direktor
Ljubomir Dakić

BILANS USPJEHA
Izveštaj o ukupnom rezultatu u periodu
od 01.01. do 31.12.2020. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	(A) POSLOVNI PRIHODI I RASHODI	201	2.092.551	3.283.566
	I POSLOVNI PRIHODI (202+206+210+211-212+213-214+215)			
60	1. Prihodi od prodaje robe (203 do 205)	202	0	0
600	a) Prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima	203	0	0
601, 602, 603	b) Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	204	0	0
604	v) Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	205	0	0
61	2. Prihodi od prodaje učinaka (207 do 209)	206	2.629.824	3.263.939
610	a) Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima	207	0	0
611, 612, 613	b) Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	208	2.629.824	3.263.939
614	v) Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	209	0	0
62	3. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	210	0	0
630	4. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	211	0	0
631	5. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	212	0	0
640 i 641	6. Povećanje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	213	0	0
642 i 643	7. Smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	214	551.380	0
650 do 659	8. Ostali poslovni prihodi	215	14.107	19.627
	II POSLOVNI RASHODI (217+218+219+222+223+226+227+228)	216	1.050.672	2.077.111
500 do 502	1. Nabavna vrijednost prodane robe	217	0	0
510 do 513	2. Troškovi materijala	218	345.736	411.075
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (220+221)	219	204.490	206.063
520 do 523	a) Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	220	200.269	187.219
524 do 529	b) Ostali lični rashodi	221	4.220	18.844
530 do 539	4. Troškovi proizvodnih usluga	222	217.263	1.036.132
54	5. Troškovi amortizacije i rezervisanja (224+225)	223	49.757	51.229
540	a) Troškovi amortizacije	224	49.757	51.229
541	b) Troškovi rezervisanja	225	0	0
55, osim 555 i 556	6. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	226	170.811	273.690
555	7. Troškovi poreza	227	62.439	79.813
556	8. Troškovi doprinosa	228	176	19.109
	(B) POSLOVNI DOBITAK (201-216)	229	1.041.879	1.206.455
	(V) POSLOVNI GUBITAK (216-201)	230	0	0
66	(G) FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI	231	741.974	7.145
	I FINANSIJSKI PRIHODI (232 do 237)			
660	1. Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	232	0	6.856
661	2. Prihodi od kamata	233	0	0
662	3. Pozitivne kursne razlike	234	254	0
663	4. Prihodi od efekata valutne klauzule	235	0	0
664	5. Prihodi od učešća u dobitku zajedničkih ulaganja	236	0	0
669	6. Ostali finansijski prihodi	237	741.720	289
56	II FINANSIJSKI RASHODI (239 do 243)	238	1.284.174	559.512
560	1. Finansijski rashodi po osnovu odnosa povezanih pravnih lica	239	491.404	0
561	2. Rashodi kamata	240	346.166	535.153
562	3. Negativne kursne razlike	241	0	0

563	4. Rashodi po osnovu valutne klauzule	242	0	0
569	5. Ostali finansijski rashodi	243	446.604	24.359
	(D) DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (229+231-238) ili (231-238-230)	244	499.679	654.088
	(Đ) GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (230+238-231) ili (238-229-231)	245	0	0
67	(E) OSTALI PRIHODI I RASHODI I OSTALI PRIHODI (247 do 256)	246	11.659	29.018
670	1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	247	0	0
671	2. Dobici po osnovu prodaje investicionih nekretnina	248	0	0
672	3. Dobici po osnovu prodaje bioloških sredstava	249	0	0
673	4. Dobici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	250	0	0
674	5. Dobici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i dugoročnih HOV	251	0	0
675	6. Dobici po osnovu prodaje materijala	252	0	0
676	7. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	253	0	0
677	8. Naplaćena otpisana potraživanja	254	0	0
678	9. Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	255	0	0
679	10. Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	256	11.659	29.018
57	II OSTALI RASHODI (258 do 267)	257	93.169	51.965
570	1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	258	1.426	4.619
571	2. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	259	0	0
572	3. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	260	0	0
573	4. Gubici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	261	0	0
574	5. Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i dugoročnih HOV	262	24.125	0
575	6. Gubici po osnovu prodatog materijala	263	0	0
576	7. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	264	0	0
577	8. Rashodi po osnovu zaštite od rizika	265	0	0
578	9. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	266	44.583	0
579	10. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	267	23.035	47.346
	(Ž) DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (246-257)	268	0	0
	(Z) GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (257-246)	269	81.510	22.947
68	(I) PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (271 do 279)	270	0	0
680	1. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nematerijalnih sredstava	271	0	0
681	2. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	272	0	0
682	3. Prihodi od usklađivanja vrijednosti investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	273	0	0
683	4. Prihodi od usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava za koje se obračunava amortizacija	274	0	0
684	5. Prihodi od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	275	0	0
685	6. Prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe	276	0	0
686	7. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana	277	0	0
687	8. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kapitala	278	0	0
689	9. Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostale imovine	279	0	0
58	II RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (281 do 288)	280	0	0
580	1. Obezvredjenje nematerijalnih sredstava	281	0	0
581	2. Obezvredjenje nekretnina, postrojenja i opreme	282	0	0
582	3. Obezvredjenje investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	283	0	0
583	4. Obezvredjenje bioloških sredstava za koje se obračunava amortizacija	284	0	0
584	5. Obezvredjenje dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	285	0	0
585	6. Obezvredjenje zaliha materijala i robe	286	0	0
586	7. Obezvredjenje kratkoročnih finansijskih plasmana	287	0	0
588	8. Obezvredjenje potraživanja primjenom indirektno metode utvrđivanja otpisa potraživanja	288	0	0

589	8. Obezvredenje ostale imovine	289	0	0
	(J) DOBITAK PO OSNOVU VRIJEDNOSTI USKLAĐIVANJA IMOVINE (270-280)	290	0	0
	(K) GUBITAK PO OSNOVU VRIJEDNOSTI USKLAĐIVANJA IMOVINE (280-270)	291	0	0
690 i 691	(L) PRIHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	292	0	0
590 i 591	(LJ) RASHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	293	0	0
	(M) DOBITAK I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA			
	1. Dobitak prije oporezivanja (244+268+290+292-293-245-269-291)	294	418.169	631.141
	2. Gubitak prije oporezivanja (245+269+291+293-292-244-268-290)	295	0	0
	(N) TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT			
721	1. Poreski rashodi perioda	296	147.125	107.541
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	297		
723	3. Odloženi poreski prihodi perioda	298		
	(NJ) NETO DOBITAK I NETO GUBITAK PERIODA			
	1. Neto dobitak tekuće godine (294-295-296-297+298)	299	271.044	523.600
	2. Neto gubitak tekuće godine (295-294+296+297-298)	300	0	0
	UKUPNI PRIHODI (201+231+246+270+292)	301	2.846.184	3.319.729
	UKUPNI RASHODI (216+238+257+280+293)	302	2.428.015	2.688.588
	(O) MEĐUDIVIDENDE I DRUGI VIDOVI RASPODJELE DOBITKA U TOKU PERIODA	303		
724	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada većinskim vlasnicima	304		
	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada manjinskim vlasnicima	305		
	Obična zarada po akciji	306		
	Razrijeđena zarada po akciji	307		
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu časova rada	308	8	6
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca	309	8	6

BILANS TOKOVA GOTOVINE

u periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine

u KM

POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
(A) TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (502 do 504)	501	3.052.404	3.663.065
1. Prilivi od kupaca i primljeni avansi	502	3.032.775	3.651.117
2. Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	503	0	0
3. Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	504	19.629	11.948
II Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (506 do 510)	505	1.477.014	2.053.532
1. Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	506	914.312	1.177.919
2. Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	507	177.653	244.534
3. Odlivi po osnovu kamata	508	8.593	1.888
4. Odlivi po osnovu poreza na dobit	509	90.179	163.320
5. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	510	286.277	465.871
III Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (501-505)	511	1.575.390	1.609.533
IV Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (505-501)	512	0	0
(B) TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (514 do 519)	513	10.752	0
1. Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	514	0	0
2. Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela	515	0	0
3. Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	516	0	0
4. Prilivi po osnovu kamata	517	0	0
5. Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	518	0	0
6. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	519	10.752	0
II Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (521 do 524)	520	0	226.549
1. Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	521	0	226.549
2. Odlivi po osnovu kupovine akcija i udjela	522	0	0
3. Odlivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	523	0	0
4. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	524	0	0
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (513-520)	525	10.752	0
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (520-513)	526	0	226.549
(V) TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (528 do 531)	527	0	0
1. Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala	528	0	0
2. Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	529	0	0
3. Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	530	0	0
4. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	531	0	0
II Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (533 do 538)	532	1.570.255	1.430.111
1. Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija i udjela	533	0	0
2. Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	534	0	10.161
3. Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	535	1.570.255	1.419.950
4. Odlivi po osnovu finansijskog lizinga	536	0	0
5. Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	537	0	0
6. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	538	0	0
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (527-532)	539	0	0
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (532-527)	540	1.570.255	1.430.111
(G) UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (501+513+527)	541	3.063.156	3.663.065
(D) UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (505+520+532)	542	3.047.269	3.710.192

(D) NETO PRILIV GOTOVINE (541-542)	543	15.887	0
(E) NETO ODLIV GOTOVINE (542 - 541)	544	0	47.127
(Ž) GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	545	251.722	0
(Z) POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	546	0	298.849
(I) NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	547	0	0
(J) GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (545+543-544+546-547)	548	267.609	251.722

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
u periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine

u KM

VRSTE PROMJENE NA KAPITALU	DIO KOJI PRIPADA VLASNICIMA KAPITALA (MATIČNOG) PREDUZEĆA							Manjinski interes	UKUPNI KAPITAL
	Oznaka AOP-a	Akcijski kapital i udjeli u društvu sa ograničenom odgovornošću	Revalorizacione rezerve (MRS 16, MRS 21 i MRS 38)	Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	Ostale rezerve (emisiona premija, zakonske i statutarne rezerve, zaštitna gotovinskih tokova)	Akumulisani neraspoređeni dobitak/nepokriveni gubitak	UKUPNO		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Stanje na dan 01.01.2019. godine	901	22.886.599	11.649.077	0	2.248.520	1.210.331	37.994.527	0	37.994.527
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	902	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Efekti ispravke grešaka	903	0	0	0	0	0	0	0	0
Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2019. godine (901±902±903)	904	22.886.599	11.649.077	0	2.248.520	1.210.331	37.994.527	0	37.994.527
4. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	905	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu preračuna finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	906	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	907	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Neto dobitak / gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	908	0	0	0	0	523.600	523.600	0	523.600
8. Neto dobitci / gubici perioda priznati direktno u kapitalu	909	0	0	0	0	0	0	0	0
9. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobiti i pokriće gubitka	910	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	911	0	0	0	720.927	(720.927)	0	0	0

11. Stanje na dan 31.12.2019. godine (904±905±906±907±908±909-910±911)	912	22.886.599	11.649.077	0	2.969.447	1.013.004	38.518.127	0	38.518.127
12. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	913	0	0	0	0	0	0	0	0
13. Efekti ispravke grešaka	914	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2020. godine (912±913±914)	915	22.886.599	11.649.077	0	2.969.447	1.013.004	38.518.127	0	38.518.127
15. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	916	0	0	0	0	0	0	0	0
16. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu preračuna finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	917	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	918	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Neto dobitak / gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	919	0	0	0	0	271.044	271.044	0	271.044
19. Neto dobiti / gubici perioda priznati direktno u kapitalu	920	0	0	0	0	0	0	0	0
20. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobiti i pokriće gubitka	921	0	0	0	0	0	0	0	0
21. Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	922	0	0	0	0	(1.247)	(1.247)	0	(1.247)
22. Stanje na dan 31.12.2020. godine (915±916±917±918±919±920-921±922)	923	22.886.599	11.649.077	0	2.969.447	1.282.801	38.787.924	0	38.787.924

NAPOMENE UZ IZVJEŠTAJ

1. PRAVNI I DRUGI OSNOVI

1.1. U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, Društvo je obavezno da izvrši reviziju finansijskih izvještaja.

1.2. Odgovorna lica za sastavljanje finansijskih izvještaja su:

1. Dakić Ljubomir, v.d. direktor
2. Bojana Pajić, sertifikovani računovođa, Milenij d.o.o. Banja Luka.

1.3. Dokumentacija revizije su finansijski izvještaji Društva (bilans stanja, bilans uspjeha, bilans novčanih tokova, izvještaj o promjenama na kapitalu) bruto bilans, popisne liste, odluke organa upravljanja i rukovođenja, poslovna dokumentacija, izvještaji, zapisnici o kontroli, normativna akta, izvod iz sudskog registra, drugi dokazi i objašnjenja koja su revizoru stavljena na raspolaganje.

Upravni odbor Društva je odlukom broj 516 od 21.01.2021. godine usvojio Izvještaj o izvršenom popisu sredstava i izvora sredstava na 31.12.2020. godine.

Upravni odbor Društva je odlukom broj 523 od 12.02.2021. godine usvojio Finansijske izvještaje za 2020. godinu.

1.4. Dokumentaciju i podatke prezentovale su nam Ivana Džanić – zaposlena u Vela consulting d.o.o. Banja Luka i Slavica Trbić, knjigovođa.

1.5. Finansijsko knjigovodstvo vodi se preko programa za obradu podataka i obuhvata sve bitne elemente za analitičko i sintetičko sagledavanje poslovnih promjena. Knjigovodstvo u Društvu vodi se prema formiranim načelima urednog knjigovodstva.

2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Društvo je nastalo kao pravni sljedbenik RK Boska osnovane 1978. godine, i kroz svoje poslovanje je prošlo kroz više vlasničkih transformacija. Društvo je 2002. godine registrovano kao akcionarsko društvo kod Osnovnog suda u Banjoj Luci rješenjem broj U/I 2544/02 od 04.11.2002. godine, u kom obliku posluje i u periodu na koji se odnosi revizija.

Na osnovu rješenja Okružnog privrednog suda Banja Luka broj 057-0-Reg-10-001069 od 18.08.2010. godine izvršeno je usklađivanje akata društva sa Zakonom o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 127/08 i 58/09).

Na osnovu rješenja Okružnog privrednog suda Banja Luka broj 057-0-Reg-11-001279 od 20.06.2011. godine upisana je odluka o smanjenju osnovnog kapitala Društva.

Na osnovu rješenja Okružnog privrednog suda Banja Luka broj 057-0-Reg-11-001280 od 21.06.2011. godine upisano je smanjenje osnovnog kapitala Društva.

Na osnovu rješenja Okružnog privrednog suda Banja Luka broj 057-0-Reg-11-002055 od 28.09.2011. godine izvršeno je usklađivanje djelatnosti sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti i o registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 74/10) i Uredbom o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 119/10).

Organi Društva:

1. Skupština akcionara, kao organ vlasnika
2. Upravni odbor, kao organ upravljanja
3. Generalni direktor, kao organ zastupanja
4. Izvršni odbor, kao organ poslovođenja.

Sjedište Društva: 78000 Banja Luka, Trg Krajine 2

Šifra osnovne djelatnosti: 47.19 – Ostala trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama

Matični broj: 01077627

JIB: 4400944820003

PIB: 400944820003

Broj zaposlenih radnika sa stanjem na dan 31.12.2020. godine: 8.

3. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Računovodstvene politike su posebna načela, osnovi, konvencije, pravila i praksa koje je usvojilo privredno društvo za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Usvojene računovodstvene politike odnose se na priznavanje, ukidanje priznavanja, mjerenje i procjenjivanje sredstava, obaveza, prihoda i rashoda privrednog društva.

Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su sredstva koja se mogu identifikovati kao nemonetarna i bez fizičkog obilježja. Kao nematerijalna ulaganja priznaju se i podliježu amortizaciji nematerijalna ulaganja koja ispunjavaju uslove propisane *MRS 38 Nematerijalna ulaganja*, imaju korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke ulaganja je veća od prosječne bruto zarade po zaposlenom u Republici, prema posljednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Ukoliko nematerijalno ulaganje ne ispunjava uslove iz stava 2. priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo. Početno mjerenje nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti ili cijeni koštanja.

Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja nematerijalnih ulaganja vrši se po troškovnom modelu iz *MRS 38 Nematerijalna ulaganja*, odnosno po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja, umanjenoj za ispravke vrijednosti po osnovu kumulirane amortizacije i obezvređenja.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja koja podliježu amortizaciji vrši se primjenom proporcionalnog metoda u roku od 10 godina. Za nematerijalna ulaganja sa neograničenim vijekom trajanja ne obračunava se amortizacija. Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja vrši se od početka narednog mjeseca u odnosu na mjesec kada je nematerijalno ulaganje stavljeno u upotrebu. Osnovicu za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja čini nabavna vrijednost, odnosno cijena koštanja umanjena za preostalu vrijednost.

Preostala vrijednost nematerijalnih ulaganja smatra se jednakom nuli, osim kada:

- 1) postoji ugovorna obaveza trećeg lica da otkupi nematerijalno sredstvo na kraju njegovog preostalog vijeka trajanja, ili
- 2) za to nematerijalno sredstvo, odnosno ulaganje postoji aktivno tržište na kojem se može odrediti preostala vrijednost i to tržište će trajati i na kraju vijeka tog nematerijalnog sredstva, odnosno ulaganja.

Naknadni izdatak koji se odnosi na nematerijalno ulaganje nakon njegove nabavke ili završetka uvećava vrijednost nematerijalnog ulaganja ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, tj. ako je vijek trajanja duži od godinu dana i ako je vrijednost naknadnog izdatka viša od prosječne bruto zarade po zaposlenom u Republici, prema posljednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Naknadni izdatak koji ne zadovoljava prethodne uslove iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Za naknadni izdatak koji uvećava vrijednost nematerijalnog ulaganja koriguje se i nabavna vrednost.

Nematerijalna ulaganja koja su, prema *MSFI 5 Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju* klasifikovana kao sredstva namijenjena prodaji, na dan bilansa iskazuju se kao obrtna sredstva i procjenjuju se po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i fer (poštene) vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

Zemljište, nekretnine, postrojenja i oprema

Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se i podliježu amortizaciji materijalna sredstva koja ispunjavaju uslove za priznavanje propisane *MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema*, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana. Vrednovanje zemljišta i građevinskih objekata kao i zemljišta i građevinskih objekata koji su investiciona nekretnina vrše se primjenom metode fer vrednosti (tržišne vrednosti) od 22.04.2008. godine kada se vrši procjena. Postrojenja, opreme, alata i inventara i ostalih osnovnih sredstava (u daljem tekstu ovog člana - osnovna sredstva) nakon početnog priznavanja vrši se primjenom modela nabavne vrijednosti.

Nabavnu vrijednost zemljišta čini fakturna vrijednost dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke, troškove dovođenja u stanje funkcionalne pripravnosti (nasipanje, ravnanje i sl.) bez PDV sadržanog u računima dobavljača, svi izdaci (bez PDV) koji su izvršeni za nabavku i pripremu zemljišta za korišćenje (advokatske usluge, naknade za evidentiranje prava vlasništva, porez na prenos apsolutnih prava, naknade geometara, troškovi čišćenja zemljišta i rušenja starih objekata, troškovi eventualne promjene namjene zemljišta i slično.

U nabavnu vrijednost postrojenja i opreme uključuju se i troškovi kamata koji su nastali po osnovu izgradnje ili nabavke tih sredstava, ako su ispunjeni uslovi za primjenu dopuštenog alternativnog postupka iz *MRS 23 Troškovi pozajmljivanja*.

Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po troškovnom modelu iz *MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema*, odnosno po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu kumulirane amortizacije i obezvređenja. Amortizacija postrojenja i opreme vrši se primjenom proporcionalnog metoda. Amortizacija građevinskih objekata vrši se primjenom proporcionalnog metoda sa utvrđivanjem korisnog vijeka trajanja.

Osnovicu za obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme čini nabavna vrijednost umanjena za preostalu vrijednost. Preostala vrijednost se procjenjuje prema vrijednostima na dan nabavke. Procjenu preostale vrijednosti nekretnine, postrojenja i opreme vrši posebna komisija za procjenu preostale vrijednosti koju obrazuje direktor Društva.

Preostala vrijednost se utvrđuje i umanjuje osnovicu za obračun amortizacije u slučaju kada postoji jasna politika privrednog društva da se sredstvo otuđi prije isteka roka trajanja ili kada je vrijednost na kraju perioda korišćenja sredstva (vrijednost otpada) značajna.

Procjenu preostalog vijeka upotrebe sredstva u privrednom društvu na dan stavljanja sredstva u upotrebu vrši komisija koju formira direktor Društva. Ova komisija je dužna da na 31.12. svake godine provjerava da li ima potrebe promjeniti prvobitno utvrđeni preostali vijek korišćenja sredstva i procijenjeni ostatak vrijednosti. Posao provjere prvobitno utvrđenog preostalog veka korišćenja sredstva na dan 31.12. može se povjeriti i popisnoj komisiji koja popisuje ta sredstva ukoliko bar jedan njen član ima stručne sposobnosti da to uradi.

Utvrđivanje preostalog vijeka upotrebe sredstva u privrednom društvu vrši se ponaosob za svako sredstvo. Direktor društva može odlučiti da se za pojedine grupe sredstava čije su pojedinačne knjigovodstvene vrednosti relativno manje može utvrditi jedinstvena stopa za obračun amortizacije. Preduslov za takvu odluku je da se posmatrano sa stanovišta ukupne vrijednosti sredstava za koja se obračunava amortizacija ne radi o materijalno značajnim stavkama, tj. da je učešće knjigovodstvenih vrednosti tih sredstava u ukupnoj knjigovodstvenoj vrijednosti sredstava za koji se vrši obračun amortizacije relativno malo.

Naknadni izdatak koji se odnosi na nekretninu, postrojenje i opremu nakon njegove nabavke ili završetka, uvećava vrijednost sredstva ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, tj. ako je vijek trajanja duži od godinu dana i ako je vrijednost naknadnog izdatka viša od prosječne bruto zarade po zaposlenom u Republici, prema posljednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Naknadni izdatak koji ne zadovoljava prethodne uslove iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao. Takođe, ako je naknadni izdatak nastao pretežno po osnovu rada, potrošnog materijala i sitnijih rezervnih dijelova taj izdatak se iskazuje kao tekući trošak održavanja.

Ako je vijek trajanja ugrađenog dijela, priznatog kao naknadni izdatak, različit od vijeka trajanja sredstva u koje je ugrađen, onda se taj dio vodi kao posebno sredstvo i amortizuje u toku korisnog vijeka trajanja.

Odstranjen dio se rashoduje po procijenjenoj vrijednosti, ako nije moguće utvrditi njegovu knjigovodstvenu vrijednost. Zemljište, nekretnine postrojenja i oprema koji su, prema *MSFI 5 Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju*, klasifikovani kao sredstva namijenjena prodaji, na dan bilansa iskazuju se kao obrtna sredstva i procjenjuju se po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i fer (poštene) vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

Ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima radi obavljanja djelatnosti priznaju se i iskazuju na posebnom računu kao osnovna sredstva pod uslovom da su ispunjeni uslovi za priznavanje iz stava 1. Amortizacija ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima vrši se na osnovu procijenjenog vijeka korišćenja koji je utvrđen ugovorom sa vlasnikom tih sredstava.

Direktor društva donosi odluku o rashodovanju opreme ukoliko je ista fizički i funkcionalno neupotrebljiva.

Alat i sitan inventar

Kao stalno sredstvo priznaju se i podležu amortizaciji sredstva alata i sitnog inventara, čiji je korisni vek trajanja duži od godinu dana.

Rezervni dijelovi

Kao stalno sredstvo priznaju se rezervni dijelovi, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana. Takvi rezervni dijelovi, po ugradnji, uvećavaju knjigovodstvenu vrednost sredstva u koje su ugrađeni. Rezervni dijelovi koji ne zadovoljavaju uslove iz stava 1. prilikom ugradnje, iskazuju se kao trošak poslovanja.

Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina preduzeća je nekretnina (neko zemljište ili zgrada – ili dio zgrade – ili i jedno i drugo), koju (privredno društvo kao vlasnik ili korisnik finansijskog lizinga) drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrijednosti kapitala ili radi i jednog i drugog, a ne radi:

- (a) upotrebe za proizvodnju ili snabdijevanja robom ili pružanje usluga ili za potrebe administrativnog poslovanja; ili
- (b) prodaje u okviru redovnog poslovanja.

Početno mjerenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja. Pri početnom mjerenju, zavisni troškovi nabavke uključuju se u nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, tj. ako je vijek trajanja duži od godinu dana i ako je vrijednost naknadnog izdatka viša od prosječne bruto zarade po zaposlenom u Republici, prema posljednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Naknadni izdatak koji ne zadovoljava uslove iz stava 3. iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Nakon početnog priznavanja, naknadno mjerenje investicione nekretnine vrši se po modelu poštene vrijednosti.

Poštena vrijednost investicione nekretnine je njena tržišna vrijednost. Poštena vrijednost mjeri se kao najvjerovatnija cijena koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja, u skladu sa definicijom poštene vrijednosti.

Procjenu poštene vrijednosti investicione nekretnine komisija za procjenu poštene vrijednosti koju obrazuje direktor privrednog društva.

Dobitak ili gubitak nastao zbog promjene poštene vrijednosti investicione nekretnine uključuje se u neto dobitak ili neto gubitak perioda u kojem je nastao.

Investicione nekretnine ne podliježu obračunu amortizacije.

Biološka sredstva

Biološka sredstva privrednog društva su osnovno stado, šume i višegodišnji zasadi.

Biološko sredstvo se mjeri prilikom početnog priznavanja, kao i na svaki datum bilansa stanja, po poštenoj vrijednosti umanjenoj za procijenjene troškove prodaje u skladu sa *MRS 40 Poljoprivreda* i ne vrši se obračun amortizacije.

Procjenu poštene vrijednosti i procijenjenih troškova prodaje na svaki datum bilansa stanja vrši komisija za procjenu poštene vrijednosti i procijenjenih troškova prodaje bioloških sredstava koju obrazuje direktor privrednog društva.

Ukoliko komisija iz stava 3. utvrdi da na datum bilansa stanja nije moguće utvrditi poštenu vrijednost biološkog sredstva tada se ono iskazuje po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja umanjenoj za ukupnu amortizaciju i ukupne gubitke zbog obezvređenja.

Obračun amortizacije u slučaju iz stava 4. vrši se na način propisan za nekretnine postrojenja i opremu u *MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema*.

Stalna sredstva namenjena prodaji i poslovanja koja prestaju

Privredno društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao sredstvo namijenjeno prodaji u skladu sa *MSFI 5 Stalna sredstva namenjena prodaji i poslovanja koja prestaju* ako se njegova knjigovodstvena vrijednost može prvenstveno povratiti kroz prodajnu transakciju, a ne kroz nastavak korišćenja.

Da bi sredstvo bilo klasifikovano (priznato) kao stalno sredstvo namijenjeno prodaji, pored uslova iz stava 1. koji proističe iz definicije tog sredstva, potrebno je da budu ispunjeni još i slijedeći uslovi:

- sredstvo mora biti dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju;
- prodaja sredstva mora biti jako vjerovatna u roku od jedne godine od dana priznavanja kao sredstva namijenjenog prodaji. Ovaj uslov podrazumijeva da se sačini plan prodaje ili donese odluka o prodaji sredstva i da se započne sa traženjem kupaca (javna prodaja, neposredni pregovori sa potencijalnim kupcima i slično).

Da bi prodaja sredstva bila jako vjerovatna mora postojati tržište za to sredstvo, a ponuđena cijena mora biti razumno utvrđena, tako da omogućava prodaju sredstva u roku od godinu dana.

Sredstvo koje je otpisano (amortizovano), odnosno sredstvo čija je neotpisana (sadašnja, odnosno knjigovodstvena) vrijednost beznačajna neće biti priznato kao sredstvo namijenjeno prodaji.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namijenjeno prodaji meri se (iskazuje) po nižem iznosu od: knjigovodstvene vrijednosti i fer (poštene) vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrijednost je sadašnja vrednost iskazana u poslovnim knjigama. Fer (poštena) vrijednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmijenjeno, ili obaveza izmirena, između obaviještenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, tj tržišna vrijednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva i koji ne obuhvataju finansijske troškove i troškove poreza na prihod. Troškovi prodaje odmjeravaju se prema sadašnjoj visini, a ne prema visini koja se očekuje u momentu buduće prodaje.

Dugoročni finansijski plasmani

U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, učešća u kapitalu povezanih pravnih lica i učešća u kapitalu drugih pravnih lica i dugoročne hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju. Takođe, u okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se dugoročni krediti i zajmovi zavisnim, povezanim i drugim pravnim licima, dugoročni krediti u zemlji i inostranstvu, hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeca i ostali dugoročni plasmani.

Navedeni plasmani predstavljaju finansijska sredstva koja se prilikom početnog priznavanja mjere po njihovoj nabavnoj vrijednosti koja predstavlja poštenu vrijednost nadoknade koja je data za njih. Transakcioni troškovi uključuju se u početno mjerenje svih finansijskih sredstava.

U posebnim finansijskim izveštajima matičnog preduzeća, ulaganja u zavisna preduzeća koja se obuhvataju u konsolidovanim finansijskim izveštajima, kao i ona koja su isključena iz konsolidovanih finansijskih izveštaja iskazuju se po metodu nabavne vrednosti.

Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica nad čijim poslovanjem postoji značajan uticaj (učešće u akcijama sa pravom glasa od 20% do 50%) i drugi uslovi definisani *MRS 28 Računovodstveno obuhvatanje ulaganja u pridružena preduzeća* mere se prema metodu nabavne vrijednosti.

Hartije od vrijednosti namijenjene prodaji iskazuju se po fer (poštenoj) vrijednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja.

Njihovo vrednovanje nakon početnog priznavanja vrši se po fer vrijednosti (saglasno *MRS 39*). Promene fer vrijednosti prilikom početnog vrednovanja nakon početnog priznavanja uskladiće se sa paragrafom 55 *MRS 39*. Razlika se evidentira na slijedeći način:

revalorizaciona rezerva (račun 330), gdje se evidentira sve do otuđenja hartija od vrijednosti; poslije otuđenja hartija od vrednosti uključuje se u prenijeti rezultat prethodnog perioda.

Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeca iskazuju se po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

Zalihe

Zalihe su sredstva (a) koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja; (b) koja su u procesu proizvodnje a namijenjene su za prodaju ili (c) u obliku materijala ili pomoćnih sredstava koja se troše u procesu proizvodnje ili prilikom pružanja usluga. Zalihe obuhvataju:

- 1) osnovni i pomoćni materijal koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje;
- 2) nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku;
- 3) gotove proizvode koje je proizvelo preduzeće i
- 4) robu koja je nabavljena i drži se radi preprodaje, uključujući nekretnine (zemljište, građevinske objekte i ostale nekretnine) pribavljene radi dalje prodaje.

Zalihe materijala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i robe, izuzev zaliha poljoprivrednih proizvoda, računovodstveno se obuhvataju u skladu sa *MRS 2 Zalihe*.

Zalihe poljoprivrednih proizvoda računovodstveno se obuhvataju u skladu sa *MRS 40 Poljoprivreda*.

Zalihe materijala

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mjere se po nabavnoj vrijednosti ili po neto prodajnoj vrijednosti, ako je niža.

Zalihe materijala koji je proizveden kao sopstveni učinak preduzeća mjere po cijeni koštanja ili po neto prodajnoj vrijednosti, ako je niža.

Nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja zaliha čine svi troškovi nabavke, troškovi proizvodnje (konverzije) i drugi troškovi nastali dovođenjem zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje.

Troškovi nabavke materijala obuhvataju nabavnu cijenu, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje privredno društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Kada se materijal proizvodi kao proizvod sopstvene proizvodnje i dalje koristi u narednoj fazi procesa proizvodnje, njegova procjena vrši se u visini troškova proizvodnje tih zaliha, a najviše do neto prodajne vrijednosti tih zaliha.

Materijal se otpisuje ispod troškova nabavke, odnosno cijene koštanja i utvrđuje gubitak zbog obezvređenja, ako se očekuje da će gotovi proizvodi u koje će biti ugrađen materijal biti prodati po neto prodajnoj cijeni nižoj od cijene koštanja (troškova proizvodnje) gotovih proizvoda.

Kao aproksimacija za neto prodajnu vrijednost gotovih proizvoda u koje će biti ugrađen odnosni materijal, za svrhe utvrđivanja gubitaka zbog obezvređenja, koristi se trošak zamjene materijala, odnosno nabavna cijena ili cijena koštanja tog ili sličnog materijala na dan utvrđivanja obezvređenja.

Procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha materijala vrši posebna komisija koju obrazuje direktor privrednog društva.

Obračun izlaza (utroška) zaliha materijala, vrši se po metodi prosječne ponderisane cijene.

Utvrđivanje ponderisane prosječne cijene vrši se poslije svakog novog ulaza materijala.

Ako se zalihe materijala vode po planskim nabavnim cijenama, obračun odstupanja u cijenama vrši se tako da vrijednost izlaza materijala i vrijednost materijala na zalihama bude iskazana po metodi prosječne ponderisane cijene.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda

Zalihe nedovršene proizvodnje mjere se po cijeni koštanja ili po neto prodajnoj vrijednosti, ako je niža.

Cijena koštanja, odnosno troškovi proizvodnje (konverzije) zaliha obuhvataju troškove koji su direktno povezani sa jedinicama proizvoda, kao što je direktna radna snaga. Oni, takođe, obuhvataju sistematsko dodjeljivanje fiksnih i promjenljivih režijskih troškova koji nastaju prilikom utroška materijala za proizvodnju gotovih proizvoda. Fiksni režijski troškovi su oni indirektni troškovi proizvodnje koji su relativno konstantni, bez obzira na obim proizvodnje, kao što su amortizacija i održavanje fabričkih zgrada i opreme, kao i troškovi rukovođenja i upravljanja fabrikom. Promenljivi režijski troškovi su oni indirektni troškovi proizvodnje koji se mijenjaju, direktno ili skoro direktno, srazmjerno promjeni obima proizvodnje, kao što su indirektni materijal i indirektna radna snaga.

Dodjeljivanje fiksnih režijskih troškova troškovima proizvodnje zasniva se na uobičajenom kapacitetu proizvodnih objekata. Uobičajeni kapacitet je proizvodnja za koju se očekuje da će u prosjeku biti ostvarena tokom više perioda ili sezona u normalnim okolnostima, uzimajući pri tom u obzir gubitak kapaciteta usljed planiranog održavanja. Stvarni nivo proizvodnje može da se koristi, ako je približan uobičajenom kapacitetu. Iznos fiksnih režijskih troškova koji se dodjeljuju svakoj jedinici proizvodnje ne može da se posljedično poveća zbog niske proizvodnje ili neiskorišćenosti postrojenja. Nedodijeljeni režijski troškovi priznaju se kao rashod u periodu u kojem su nastali.

U periodima neuobičajeno velike proizvodnje, iznos fiksnih režijskih troškova koji je dodijeljen svakoj jedinici proizvoda smanjuje se tako da se zalihe ne mjere iznad cijene koštanja. Promjenljivi režijski troškovi dodjeljuju se svakoj jedinici proizvoda na osnovu stvarne upotrebe proizvodnih kapaciteta.

Rezultat proizvodnog procesa može da bude više proizvoda koji se proizvode istovremeno. To je slučaj, na primjer, kada se proizvode zajednički proizvodi ili kada postoje proizvod i nusproizvod. Kad troškovi proizvodnje svakog proizvoda ne mogu posebno da se odrede, tada se dodjeljuju proizvodima na razumnoj i dosljednoj osnovi. Na primjer, dodjeljivanje može da bude zasnovano na relativnoj prodajnoj vrijednosti svakog proizvoda, u fazi proizvodnog procesa kada se proizvodi mogu odvojeno identifikovati ili po okončanju proizvodnje. Većina nusproizvoda je po svojoj prirodi beznačajna. Kada je to slučaj, oni se uglavnom mjere po neto prodajnoj vrednosti i ta vrijednost se oduzima od cijene koštanja glavnog proizvoda. Kao rezultat ovoga, iskazani iznos glavnog proizvoda ne razlikuje se značajno od njegove cijene koštanja.

Drugi troškovi uključuju se u cijenu koštanja zaliha samo u mjeri u kojoj su nastali prilikom dovođenja zaliha na njihovo sadašnje mesto i u sadašnje stanje. Na primjer, u cijenu koštanja zaliha mogu se uključiti i neproizvodni režijski troškovi ili troškovi projektovanja proizvoda za posebne kupce.

Troškovi koji se ne uključuju u cijenu koštanja zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda i koji se priznaju na teret rashoda su:

- (a) neuobičajeno veliko rasipanje materijala, radne snage ili drugi troškovi proizvodnje;
- (b) troškovi skladištenja (osim ako ti troškovi nisu neophodni u procesu proizvodnje prije naredne faze proizvodnje);
- (c) režijski troškovi administracije koji ne doprinose dovođenju zaliha na sadašnje mjesto i u sadašnje stanje, i
- (d) troškovi prodaje.

U određenim okolnostima, troškovi pozajmljivanja se uključuju u cijenu koštanja zaliha. Te okolnosti su utvrđene dopuštenim alternativnim postupkom iz *MRS 23 Troškovi pozajmljivanja*.

Cijena koštanja zaliha stavki koje obično nisu međusobno zamjenljive ili usluga koje su proizvedene i razdijeljene na posebne projekte utvrđuje se putem jasne identifikacije svakog pojedinačnog troška.

Jasna identifikacija troška znači da su specifični troškovi dodijeljeni identifikovanim stavkama zaliha. To je odgovarajući postupak za stavke koji su razdijeljene na specifične projekte, bez obzira na to da li su kupljene ili proizvedene. Međutim, jasna identifikacija troškova nije odgovarajući postupak kada postoji veliki broj stavki zaliha, koje su obično međusobno zamjenljive. U takvim okolnostima, za utvrđivanje efekata na neto dobitak ili gubitak perioda mogla bi da se koristi metoda odabira onih stavki koje ostaju u zalihama.

Izlaz zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda utvrđuje se po metodi ponderisane prosječne cijene.

Utvrđivanje ponderisane prosječne cijene vrši se poslije svakog novog ulaza zaliha nedovršene proizvodnje, odnosno gotovih proizvoda.

Neto prodajna vrijednost zaliha nedovršene proizvodnje predstavlja procijenjenu prodajnu vrijednost gotovih proizvoda, umanjenu za procijenjene troškove dovršavanja i procijenjene troškove prodaje.

Neto prodajna vrijednost zaliha gotovih proizvoda predstavlja procijenjenu prodajnu vrijednost umanjenu za procijenjene troškove prodaje.

Procijenjeni troškovi prodaje zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda, za potrebe svođenja ovih zaliha na neto prodajnu vrijednost, utvrđuju se na bazi iskustvenog višegodišnjeg učešća ovih troškova u prihodima od prodaje.

Procijenjeni troškovi dovršavanja, za potrebe svođenja zaliha nedovršene proizvodnje na neto prodajnu vrijednost, utvrđuju se na bazi pretpostavljenog stepena završenosti i obračunate cijene koštanja zaliha nedovršene proizvodnje.

Otpisivanje zaliha nedovršene proizvodnje, odnosno gotovinskih proizvoda vrši se za svaki proizvod posebno.

Procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda vrši posebna komisija koju obrazuje direktor privrednog društva.

Zalihe robe

Zalihe robe se mjere po nabavnoj vrijednosti.

Nabavnu vrijednost čini fakturna cijena dobavljača, uvozne dažbine i drugi porezi (osim onih koje privredno društvo može naknadno da povrati od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškovi prevoza, manipulativni troškovi i drugi troškovi koji se mogu direktno pripisati sticanju zaliha robe. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke robe.

Neto prodajna vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu vrijednost umanjenu za procijenjene troškove prodaje.

Procijenjeni troškovi prodaje zaliha robe, za potrebe svođenja ovih zaliha na neto prodajnu vrijednost, utvrđuju se na bazi iskustvenog višegodišnjeg učešća ovih troškova u prihodima od prodaje robe.

Utvrđivanje neto prodajne vrijednosti vrši se za svaku stavku zaliha robe posebno.

Procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha robe vrši posebna komisija koju obrazuje direktor privrednog društva.

Obračun izlaza (prodaje) zaliha robe, vrši se po metodi ponderisane prosječne cijene.

Utvrđivanje ponderisane prosječne cijene robe vrši se poslije svakog ulaza zaliha.

Obračun razlike u cijeni vrši se tako da vrijednost izlaza robe i vrijednost robe na zalihama bude iskazana po metodi prosječne ponderisane cijene.

Obračun ostvarenog dijela razlike u cijeni prilikom svođenja zaliha robe sa prodajne cijene na nabavnu cijenu vrši se na nivou ukupnih zaliha robe.

Gubici po osnovu obezvređenja zaliha robe utvrđuju se kao razlika između nabavne vrijednosti zaliha i njihovih neto prodajnih vrijednosti na dan bilansa s tim što se gubici po osnovu obezvređenja zaliha robe iskazuju kao rashod, a ukidanje gubitaka po osnovu obezvređenja zaliha kao prihod u periodu u kom su nastali.

Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od kupaca povezanih (matičnog, zavisnih i pridruženih) i ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga.

Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrijednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospijeca, odnosno prodaje do godinu dana od dana bilansa.

Kratkoročna potraživanja od kupaca mjere se po vrijednosti iz originalne fakture.

Ako se vrijednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u izvještajnu valutu po kursu važećem na dan transakcije.

Promjene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda.

Potraživanja iskazana u stranoj valuti na dan bilansa preračunavaju se prema važećem kursu, a kursne razlike priznaju se kao prihod ili rashod perioda.

Indirektan otpis, odnosno ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda preko računa ispravke vrednosti vrši se ukoliko rukovodstvo Društva procijeni da ista neće biti naplaćena.

Odluku o indirektnom otpisu, odnosno ispravci vrijednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrijednosti na prijedlog Komisije za popis potraživanja i kratkoročnih plasmana donosi direktor privrednog društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda se vrši ukoliko rukovodstvo Društva procijeni da ista neće biti naplaćena.

Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca na prijedlog Komisije za popis potraživanja i kratkoročnih plasmana donosi direktor privrednog društva.

Kratkoročni finansijski plasmani i hartije od vrijednosti kojima se trguje iskazuju se po amortizovanoj vrijednosti, ne uzimajući u obzir namjeru preduzeća da ih drži do dospijeaća.

Hartije od vrijednosti kojima se trguje, odnosno koje su kupljene radi dalje prodaje iskazuju se po fer (tržišnoj) vrijednosti.

Efekti promjene fer (tržišne) vrijednosti obuhvataju se kao rashodi i prihodi perioda.

U skladu sa MRS 39 vrši se reklasifikacija hartija od vrijednosti kojima se trguje u hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeaća.

Njihovo vrednovanje nakon početnog priznavanja vrši se po fer vrijednosti (saglasno MRS 39).

Promjene fer vrijednosti prilikom početnog vrednovanja nakon početnog priznavanja će se uskladiti sa paragrafom 55 MRS 39. Razlika se evidentira na slijedeći način:

revalorizaciona rezerva (račun 330), gdje se evidentira sve do otuđenja hartija od vrijednosti; poslije otuđenja hartija od vrijednosti uključuje se u prenijeti rezultat prethodnog perioda.

Obaveze

Obavezama smatraju se dugoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima i pravnim licima sa uzajamnim učešćem, dugoročni krediti, obaveze po dugoročnim hartijama od vrijednosti i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima i pravnim licima sa uzajamnim učešćem, kratkoročni krediti i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospijevaju u roku od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja.

Obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovornu obavezu:

- a) predaje gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom privrednom društvu; ili
- b) razmjene finansijskih instrumenata sa drugim privrednim društvom pod potencijalno nepovoljnim uslovima.

Dugoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospijevaju za plaćanje u periodu dužem od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja.

Dio dugoročnih obaveza koji dospijevaju za plaćanje u periodu kraćem od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja iskazuje se kao kratkoročna obaveza.

Privredno društvo može da ima ugovornu obavezu koja može da se izmiri bilo plaćanjem finansijskim sredstvima, bilo plaćanjem sopstvenim akcijama. U tom slučaju, ukoliko broj akcija koji je potreban za izmirenje obaveza varira sa promjenama njihove poštene vrijednosti, tako da se plaćanje vrši u iznosu poštene vrijednosti akcija koji je jednak iznosu ugovorne obaveze, imalac obaveze nije izložen dobitku ili gubitku nastalom usljed promjene cijena njegovih akcija. Takva obaveza se računovodstveno obuhvata kao finansijska obaveza privrednog društva.

Prilikom početnog priznavanja privredno društvo mjeri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrijednosti koja predstavlja poštenu vrijednost nadoknade koja je primljena za nju. Transakcioni troškovi se uključuju u početno mjerenje svih finansijskih obaveza.

Nakon početnog priznavanja, privredno društvo mjeri sve finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti, osim obaveze koje drži radi trgovanja i derivata koji predstavljaju obaveze koje mjeri po poštenoj vrijednosti.

Obaveze u stranoj valuti, kao i obaveze sa valutnom klauzulom, procjenjuju se na dan sastavljanja finansijskih izvještaja po srednjem kursu strane valute na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Razlike koje se tom prilikom obračunaju obuhvataju se kao rashodi i prihodi perioda.

Smanjenje obaveza po osnovu zakona, vanparničnog poravnjanja, zastarjelosti i slično vrši se direktnim otpisivanjem.

Dugoročna rezervisanja

Dugoročno rezervisanje se priznaje kada: a) privredno društvo ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja, b) je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza, i c) iznos obaveze može pouzdano da se procijeni. Ukoliko ovi uslovi nisu ispunjeni rezervisanje se ne priznaje.

Dugoročna rezervisanja obuhvataju rezervisanja za troškove u garantnom roku, rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, rezervisanja za zadržane kaucije i depozite, rezervisanja za troškove restrukturiranja privrednog društva, rezervisanja za penzije, i ostala dugoročna rezervisanja za pokriće obaveza (pravnih ili stvarnih), nastalih kao rezultat prošlih događaja, za koje je vjerovatno da će izazvati odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi, radi njihovog izmirivanja i koje se mogu pouzdano procijeniti (na primjer, sporovi u toku), kao i rezervisanja za izdate garancije i druga jemstva.

Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike prate se po vrstama, a njihovo smanjenje, odnosno ukidanje vrši se u korist prihoda.

Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Rezervisanja se razlikuju od drugih obaveza kao što su, na primjer, obaveze prema dobavljačima i obračunate obaveze, jer je kod njih prisutna neizvjesnost u pogledu roka nastanka ili iznosa budućih izdataka koji su potrebni za izmirenje.

Mjerenje rezervisanja vrši se u iznosu koji je priznat kao rezervisanje i on predstavlja najbolju procjenu izdatka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja.

Rezervisanja se ispituju na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveze, rezervisanje se ukida.

Tamo gde je učinak vremenske vrijednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrijednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze.

Zbog vremenske vrijednosti novca, rezervisanja u vezi sa odlivima gotovine koji nastaju odmah poslije dana bilansa stanja štetnija su od onih gdje odlivi gotovine u istom iznosu nastaju kasnije. Rezervisanja se, dakle, diskontuju, tamo gde je učinak značajan.

Diskontna stopa je stopa prije oporezivanja koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i rizika specifičnih za obavezu. Diskontna stopa ne odražava rizike za koje su procjene budućih tokova gotovine korigovane.

Prihodi i rashodi

Prihodi obuhvataju prihode od uobičajenih aktivnosti privrednog društva i dobitke. Prihodi od uobičajenih aktivnosti su prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga, prihodi od aktiviranja učinaka, prihodi od subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja dažbina po osnovu prodaje robe, proizvoda i usluga, prihodi od doprinosa i članarina i drugi prihodi koji su obračunati u knjigovodstvenoj ispravi, nezavisno od vremena naplate.

Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti privrednog društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nisu različiti od prihoda. Dobici uključuju dobitke proistekle iz prodaje dugoročnih sredstava, nerealizovane dobitke; na primer, one što proističu iz revalorizacije utrživih vrijednosnih papira i one što rezultiraju iz porasta iskazane vrijednosti dugoročnih sredstava. Dobici se prikazuju na neto osnovi, nakon umanjena za odgovarajuće rashode.

Različite vrste sredstava mogu da budu primljene ili vraćene preko prihoda; primjeri uključuju gotovinu, potraživanja i robu i usluge koje su primljene u zamenu za isporučene proizvode i usluge. Prihodi takođe mogu nastati iz izmirenja obaveza. Na primjer, privredno društvo može da isporuči robu i pruži usluge radi izmirenja obaveze po osnovu otplate preostalog duga.

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti privrednog društva i gubitke. Troškovi koji proističu iz uobičajenih aktivnosti privrednog društva uključuju rashode direktnog materijala i robe i druge poslovne rashode (troškovi ostalog materijala, proizvodne usluge, rezervisanja, amortizacija, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi pravnog lica nezavisni od rezultata, bruto zarade i ostali lični rashodi), nezavisno od momenta plaćanja.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju rashoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti privrednog društva. Gubici predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi nisu po svojoj prirodi različiti od drugih rashoda. Gubici uključuju, na primjer, one koji su posljedica katastrofa, kao što su požar i poplava, ali i one koji su proizašli iz prodaje dugoročnih sredstava. Definicija rashoda, takođe, uključuje nerealizovane gubitke, na primer, one proizašle iz efekata porasta kurseva strane valute u vezi sa zaduživanjima privrednog društva u toj valuti. Kada se gubici priznaju u bilansu uspjeha, prikazuju se posebno, zbog toga što je saznanje o njima korisno pri donošenju ekonomskih odluka. Gubici se obično prikazuju na neto osnovi, nakon umanjena za odgovarajuće prihode.

Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja privrednog društva obuhvataju se po osnovnom postupku u skladu sa *MRS 23 Troškovi pozajmljivanja*, odnosno na teret rashoda perioda u kome su nastali, osim u mjeri u kojoj se kapitalizuju kada se obuhvataju po dopuštenom alternativnom postupku.

Kapitalizacija kamate i drugih troškova pozajmljivanja u skladu sa dopuštenim alternativnim postupkom iz *MRS 23 Troškovi pozajmljivanja* vrši se kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja neposredno mogu pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se osposobljava za upotrebu, kada je vjerovatno da će ti troškovi donijeti privrednom društvu buduće ekonomske koristi i kada mogu da se pouzdano izmjere. Ukoliko svi navedeni uslovi za kapitalizaciju kamate nisu ispunjeni kamata i troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

Naknadno ustanovljene greške

Ispravka naknadno ustanovljenih materijalno značajnih grešaka vrši se preko računa neraspoređene dobiti iz ranijih godina, odnosno neraspoređenog gubitka ranijih godina na način utvrđen *MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške*.

Materijalno značajnom greškom smatra se greška koja u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama za više od 2% mijenja oporezivu dobit, odnosno gubitak iskazan u poreskom bilansu.

Naknadno ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kome su identifikovane.

4. NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**4.1. Nekretnine, postrojenja i oprema***u KM*

Opis	Zemljište	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Ukupno
Nabavna vrijednost:				
Stanje na početku godine	6.811.608	621.503	44.802.983	52.236.094
Povećanja:	0	3.247	0	3.247
Nove nabavke	0	3.247	0	3.247
Procjena i revalorizacija	0	0	0	0
Smanjenja:	0	2.008	551.380	553.388
Rashod, prodaja i drugo	0	2.008	551.380	553.388
Stanje na kraju godine	6.811.608	622.742	44.251.603	51.685.953
Kumulirana ispravka vrijednosti:				
Stanje na početku godine	0	322.933	0	322.933
Povećanja:	0	47.502	0	47.502
Amortizacija	0	47.502	0	47.502
Procjena/obezvredjenje	0	0	0	0
Smanjenja:	0	581	0	581
Kumulirana ispravka u otuđenju	0	581	0	581
Stanje na kraju godine	0	369.854	0	369.854
Neto sadašnja vrijednost:				
31.12.2020. godine	6.811.608	252.889	44.251.603	51.316.100
Neto sadašnja vrijednost:				
31.12.2019. godine	6.811.608	298.570	44.802.983	51.913.161

Uvidom u vlasničku dokumentaciju utvrđeno je da je Društvo za obveznice emitovane 2011. godine založilo nekretnine (zgrada robne kuće) nad kojima ima trajno pravo korištenja, (veza napomene broj 4.9 i 4.11).

Povećanje vrijednosti opreme se odnosi na nabavku opreme za obavljanje poslovne djelatnosti Društva.

Smanjenje vrijednosti opreme se odnosi na isknjižavanje otpisane opreme po popisu.

Smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina se odnosi na smanjenje istih po osnovu procjene.

4.2. Nematerijalna ulaganja

u KM

Opis	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
Nabavna vrijednost:		
Stanje na početku godine	3.827	3.827
Povećanja:	0	0
Nove nabavke	0	0
Procjena i revalorizacija	0	0
Smanjenja:	0	0
Rashod, prodaja i drugo	0	0
Stanje na kraju godine	3.827	3.827
Kumulirana ispravka vrijednosti:		
Stanje na početku godine	1.772	1.772
Povećanja:	383	383
Amortizacija	383	383
Procjena i revalorizacija	0	0
Smanjenja:	0	0
Kumulirana ispravka u otuđenju	0	0
Stanje na kraju godine	2.155	2.155
Neto sadašnja vrijednost:		
31.12.2020. godine	1.672	1.672
Neto sadašnja vrijednost:		
31.12.2019. godine	2.055	2.055

4.3. Dugoročni finansijski plasmani

u KM

Opis	Dugoročni krediti u zemlji	Ostali dugoročni finansijski plasmani	Ukupno
BRUTO VRIJEDNOST			
Vrijednost na početku godine	965.211	32.472	997.683
Povećanje	1.240.648	0	1.240.648
Smanjenje	1.410.189	32.472	1.442.661
Vrijednost na kraju godine	795.669	0	795.669
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI			
Vrijednost na početku godine	0	0	0
Povećanje	0	0	0
Smanjenje	0	0	0
Vrijednost na kraju godine	0	0	0
NETO VRIJEDNOST			
31.12.2020. godine	795.669	0	795.669
31.12.2019. godine	965.211	32.472	997.683

Dugoročni krediti u zemlji se odnose na potraživanja od Zekstra grupa-Zekstra d.o.o. Beograd – u stečaju (670.235 KM) po osnovu Ugovora o zamjeni ispunjenja broj 416 od 16.06.2020. godine kojim je pravno lice Zekstra d.o.o. Banja Luka prenijela na Društvo potraživanja prema Zekstra grupa-Zekstra d.o.o. Beograd. Navedenim se gasi obaveza Zekstra d.o.o. Banja Luka prema Društvu i upućuje Zekstra grupa-Zekstra d.o.o. Beograd - u stečaju da izmiri isti prema Društvu. Navedena potraživanja su obuhvaćena unaprijed pripremljenim planom reorganizacije pravnog lica Zekstra grupa-Zekstra d.o.o. Beograd – u stečaju na osnovu rješenja Privrednog suda u Beogradu broj Reo 37/2017 od 26.02.2018. godine, te je krajem 2020. godine izvršena naplata prve rate po navedenom planu.

Preostali dio potraživanja po dugoročnim kreditima u zemlji se odnosi na potraživanja od pravnog lica Veterinarski zavod a.d. Zemun – u stečaju (125.434 KM) po osnovu plaćanja obaveza u ime istog, a za koje je jemac bilo pravno lice Zekstra grupa-Zekstra d.o.o. Beograd-u stečaju. Navedena potraživanja su obuhvaćena unaprijed pripremljenim planom reorganizacije pravnog lica Zekstra grupa-Zekstra d.o.o. Beograd – u stečaju na osnovu rješenja Privrednog suda u Beogradu broj Reo 37/2017 od 26.02.2018. godine, te je krajem 2020. godine izvršena naplata prve rate po navedenom planu.

Smanjenje ostalih dugoročnih finansijskih plasmana se odnosi na prodaju stečenih sopstvenih akcije (43.296 akcija).

4.4. Zalihe, dati avansi i stalna sredstva namijenjena prodaji

Opis	u KM	
	31.12.2020. godine	31.12.2019. godine
1. Alat, inventar i HTZ oprema u upotrebi	11.248	5.921
2. Zalihe, bruto – ukupno	11.248	5.921
3. Ispravka vrijednosti zaliha	4.132	5.921
I Zalihe, neto (2-3)	7.116	0
1. Dati avansi za zalihe i usluge ostalim pravnim licima	3.868	2.340
II Dati avansi - ukupno	3.868	2.340

4.5. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja i plasmani prikazana su po vrstama u sljedećoj tabeli:

Opis	u KM					Ukupno
	Kupci iz Republike Srpske	Kupci iz Federacije BiH	Druga potraživanja	Kratkoročni finansijski plasmani		
Bruto stanje na početku godine	447.844	28.486	458.734	66.000	1.001.064	
Bruto stanje na kraju godine	356.607	53.856	112.525	0	522.988	
Ispravka vrijednosti na početku godine	0	0	0	0	0	
Ispravka vrijednosti na kraju godine	0	0	0	0	0	
NETO STANJE					0	
31.12.2020. godine	356.607	53.856	112.525	0	522.988	
31.12.2019. godine	447.844	28.486	458.734	66.000	1.001.064	

Pregled potraživanja od kupaca iz Republike Srpske na 31.12.2020. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Agape SP	138.463
2.	ZD Salon ljepote Pink Lady S.P	53.122
3.	Niva Net d.o.o. Banjaluka	32.096
4.	Tropic maloprodaja d.o.o.	31.162
5.	Didaco Commerce d.o.o.	26.712
6.	Anyway Future Collection d.o.o.	16.498
7.	Okmobil SZR	8.409
8.	Poklon shop Balon	7.639
9.	Ostali kupci	42.506
Ukupno		356.607

Pregled potraživanja od kupaca iz Federacije BiH na 31.12.2020. godine

R/b	Opis	Iznos (KM)
1.	B&B new look d.o.o.	14.295
2.	Eurom Denis d.o.o.	9.022
3.	New yorker BH d.o.o.	8.345
4.	Lisca moda d.o.o.	7.449
5.	Grateks d.o.o.	6.684
6.	AB line d.o.o.	4.721
7.	Ostali kupci	3.341
Ukupno		53.856

Druga potraživanja se odnose na potraživanja za PDV (3.976 KM) i potraživanja od pravnog lica Optika&in d.o.o. Banja Luka po osnovu ugovora o pozajmici i cesiji (108.549 KM – iz ranijeg perioda).

4.6. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

u KM

Opis	31.12.2020. godine	31.12.2019. godine
1. Poslovni račun - domaća valuta	49.027	37.827
2. Poslovni račun - strana valuta	8.015	260
3. Izdvojena novčana sredstva	207.419	207.419
4. Blagajna - domaća valuta	3.149	6.217
Gotovinski ekvivalenti i gotovina - ukupno (1 do 4)	267.609	251.722

Stanje na poslovnim računima u domaćoj valuti na dan 31.12.2020. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Komercijalna banka a.d. Banja Luka	23.908
2.	Nova banka a.d. Banja Luka	11.449
3.	Addiko bank a.d. Banja Luka	9.774
4.	NLB Banka a.d. Banja Luka	3.467
5.	Intesa Sanpaolo banka d.d. Sarajevo	430
Ukupno		49.027

Stanje na poslovnim računima u stranoj valuti na dan 31.12.2020. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Komercijalna banka a.d. Banja Luka	8.005
2.	Addiko bank a.d. Banja Luka	10
Ukupno		8.015

Izdvojena novčana sredstva se odnose na sredstva kojima su u ranijim godinama kupovane obveznice čiji je emitent Republika Srpska u svrhu izmirenja poreskih obaveza. Prema izvještaju iz Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka Društvo na vlasničkom računu na 31.12.2020. godine ne posjeduje u svom vlasništvu navedene obveznice, jer je, prema obrazloženju ovlaštenog lica Društva, izvršen prenos istih za izmirenje poreskih obaveza, ali Ministarstvo finansija Republike Srpske nije izdalo rješenja kojima se vrši umanjenje poreskih obaveza Društva. Revizorskim postupcima se nismo mogli uvjeriti u iznos za koji su precijenjena izdvojena novčana sredstva, odnosno precijenjene poreske obaveze po navedenom osnovu.

4.7. Aktivna vremenska razgraničenja

Opis	u KM	
	31.12.2020. godine	31.12.2019. godine
1. Potraživanja za nefakturisane prihode	121.031	123.842
2. Ostala aktivna vremenska razgraničenja	60.609	84.132
Aktivna vremenska razgraničenja - ukupno (1 do 2)	181.640	207.974

Potraživanja za nefakturisane prihode se odnose na potraživanja po rješenju o izvršenju od Boing d.o.o. (21.660 KM), potraživanje od fizičkog lica po sudskoj presudi (1.969 KM) i potraživanje po sudskom poravnanju od fizičkog lica (97.402 KM).

Ostala aktivna vremenska razgraničenja se odnose na iznose sa avansnih faktura (27.454 KM) i obaveze za primljene depozite od zakupoprimalaca (56.678 KM).

4.8. Kapital

Opis	u KM	
	31.12.2020. godine	31.12.2019. godine
1. Akcijski kapital - obične akcije	22.886.599	22.886.599
I Osnovni i ostali kapital	22.886.599	22.886.599
1. Zakonske rezerve	2.288.660	1.567.733
2. Statutarne rezerve	680.787	680.787
II Rezerve	2.969.447	2.248.520
1. Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije stalnih sredstava bez dugoročnih finansijskih plasmana	11.649.077	11.649.077
III Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti i gubici	11.649.077	11.649.077
1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	1.011.756	489.404
2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	271.045	523.600
IV Neraspoređeni dobitak (1 do 2)	1.282.801	1.013.004
V Gubitak do visine kapitala	0	0
KAPITAL (I do IV - V)	38.787.925	38.518.128

Statutarne rezerve potiču iz ranijeg perioda i predstavljaju preostali dio poslije pokrića gubitka iskazanog u bilansu stanja na dan 31.12.2003. godine.

Prema pregledu sa internet prezentacije Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka (www.crhovrs.org) struktura akcionara na dan 31.12.2020. godine je sljedeća:

R/b	Naziv	% učešća
1.	Zekstra d.o.o. Banja Luka	29,94
2.	Kaboss pro d.o.o. Beograd	28,58
3.	PREF a.d. Banja Luka	8,36
4.	Mandić Goran	7,55
5.	Fond za restituciju Republike Srpske a.d. Banja Luka	4,18
6.	DUIF Management Solutions - OAIF Aktiva Invest fond	2,94
7.	Topić Miodrag	0,82
8.	Dragojević Miroslav	0,42
9.	Evropa 92 d.o.o.	0,30
10.	Ostali	16,90
U k u p n o		100,00

Revalorizacione rezerve su formirane na osnovu procjene nekretnina na 30.06.2013. godine.

4.9. Dugoročne obaveze

u KM

Opis	31.12.2020. godine	31.12.2019. godine
1. Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti	5.959.413	6.719.391
2. Ostale dugoročne obaveze	2.256.027	4.103.439
I Dugoročne obaveze - ukupno (1 do 2)	8.215.440	10.822.830

Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti se odnose na obaveze po emitovanim obveznicama na osnovu odluke Skupštine akcionara broj OPU-564/2011 od 02.08.2011. godine. Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske je rješenjem broj 01-UP-031-2217/11 od 12.08.2011. godine odobrila prospekt za emisiju obveznica. Upisano je i uplaćeno 150.000 obveznica nominalne vrijednosti 100 KM po obveznici, sa rokom dospijeaća od 12 godina uz godišnju isplatu glavnice i kamate i kamatnom stopom od 7,00%. Cijena po kojoj je izvršena uplata obveznica je 100 KM po obveznici.

Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti se odnose na slijedeće:

- 3.371.800 KM – glavni dug po emisiji za preostala 4 kupona emisije obveznica (Društvo je sklopilo sporazume o izmirenju dospelog neplaćenog 9. kupona obveznica – dospio 22.09.2020. godine) i
- 2.587.613 KM – dug po sporazumima o izmirenju dospelih neplaćenih obaveza po osnovu emitovanih obveznica od 07.11.2019. godine. Izmirenje u 84 jednaka mjesečna anuiteta.

Ostale dugoročne obaveze u iznosu od 2.256.027 KM se odnose na:

- obaveze prema tri fonda Investiciono-razvojne Banke Republike Srpske a.d. Banja Luka po sudskom poravnanju za dospelje obaveze po emisiji obveznica (1.863.792 KM),
- obaveze prema Čistoća a.d. Banja Luka u iznosu od 16.737 KM po osnovu reprograma,
- obaveze prema Gradu Banja Luka po osnovu ugovora o odgođenom plaćanju duga po osnovu komunalne naknade, naknade za korištenje gradskog građevinskog zemljišta i pripadajuću kamatu (375.498 KM).

4.10. Obaveze iz poslovanja, druge obaveze i tekuće obaveze za porez na dobit

u KM

Opis	31.12.2020. godine	31.12.2019. godine
1. Primitveni avansi, depoziti i kaucije	65.127	84.132
2. Dobavljači iz Republike Srpske	998.883	1.064.535
3. Dobavljači iz Federacije BiH	2.866	2.866
4. Dobavljači u inostranstvu	41.775	37.374
I Obaveze iz poslovanja - ukupno (1 do 4)	1.108.651	1.188.907
1. Obaveze za neto zarade i naknade zarada	0	4.564
2. Obaveze za porez na ostala lična primanja	0	56
3. Obaveze za doprinose na ostala lična primanja	0	126
II Obaveze za zarade i naknade zarada - ukupno (1 do 3)	0	4.747
1. Obaveze po osnovu kamata i rashoda finansiranja	3.644	3.645
2. Obaveze prema članovima Upravnog odbora	1.200	0
3. Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	0	500
III Druge obaveze (1 do 3)	4.844	4.145
1. Porez na dodatu vrijednost obračunat na usluge inostranih lica	186	0
2. Obaveze za porez na dodatu vrijednost po osnovu razlike između obračunatog i akontacionog poreza na dodatu vrijednost	20.637	0
IV Obaveze za porez na dodatu vrijednost (1 do 2)	20.823	0
1. Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke na teret troškova	20.376	10.955
2. Obaveze za doprinose koje terete troškove	1.313	0
3. Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	3.167	0
V Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine (1 do 3)	24.856	10.955
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze - ukupno (I do V)	1.159.175	1.208.753
Tekuće obaveze za porez na dobit	164.459	105.541

Sa dobavljačima koji se bave pružanjem usluga i dobara iz komunalne djelatnosti Društvo je sklopilo sporazume o reprogramu obaveza (veza napomena broj 4.11).

Obaveze prema dobavljačima iz Republike Srpske na 31.12.2020. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Hiting d.o.o.	279.105
2.	Korićanac ZRUG	254.017
3.	Alpha security d.o.o. Banja Luka	79.685
4.	MH Elektroprivreda Republike Srpske a.d. Trebinje	60.204
5.	Kaldera kompani d.o.o.	58.988
6.	Grad Banja Luka	55.912
7.	Mis trade d.o.o.	38.309
8.	Čistoća a.d. Banja Luka	19.185
9.	Bim elektro d.o.o.	19.040
10.	Direct media d.o.o.	16.437
11.	Vodovod a.d. Banja Luka	13.688
12.	Zekstra d.o.o.	8.258
13.	New moment d.o.o.	8.000
14.	VIZ zaštita	7.000
15.	Eko toplane Banja Luka d.o.o. Banja Luka	4.123
16.	Ostali dobavljači	76.934
U k u p n o		998.883

Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu na dan 31.12.2020. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Delta invest d.o.o.	33.032
2.	TH lift d.o.o.	8.743
Ukupno		41.775

4.11. *Kratkoročne finansijske obaveze*

u KM

Opis	31.12.2020. godine	31.12.2019. godine
1. Obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti	1.628.100	1.250.000
2. Ostale kratkoročne finansijske obaveze	2.574.015	2.208.945
I Kratkoročne finansijske obaveze - ukupno (1 do 2)	4.202.115	3.458.945

Obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti se odnose na obaveze po emitovanim obveznicama koje dospijevaju u periodu od godinu dana.

Ostale kratkoročne finansijske obaveze se odnose na obaveze prema:

Obaveze prema Gradu Banja Luka po osnovu ugovora o odgođenom plaćanju duga po osnovu komunalne naknade, naknade za korištenje gradskog građevinskog zemljišta i pripadajuću kamatu (551.659 KM).

Obaveze prema tri fonda Investiciono-razvojne Banke Republike Srpske a.d. Banja Luka po sporazumu o reprogramu za dospjele obaveze po emisiji obveznica (1.840.292 KM).

Obaveze prema Elektrokrajini a.d. Banja Luka za utrošenu električnu energiju u ranijim periodima po izjavi o priznanju duga broj 01-11/19 od 12.11.2019. godine u iznosu od 10.162 KM, izmirenje u mjesečnim anuitetima zaključno sa 10.06.2020. godine i obavezu po reprogramu iz ranijih perioda u iznosu od 7.428 KM.

Obaveze prema Čistoći a.d. Banja Luka po reprogramu u iznosu od 66.000 KM, izmirenje u mjesečnim anuitetima.

Obaveze prema Toplani a.d. Banja Luka za utrošenu toplotnu energiju u ranijim periodima po reprogramu broj 04-5914/2010 od 08.04.2010. godine u iznosu od 30.392 KM, izmirenje u mjesečnim anuitetima.

Obaveze prema Vodovodu a.d. Banja Luka za utrošenu vodu po Sporazumu o nagodbi broj M 328/19 od 13.09.2019. godine u iznosu od 27.388 KM na period od 12 mjeseci, izmirenje u mjesečnim anuitetima.

Obaveze po sudskom poravnanju prema Alpha secutiry d.o.o. Banja Luka (40.695 KM).

4.12. *Pasivna vremenska razgraničenja*

u KM

Opis	31.12.2020. godine	31.12.2019. godine
1. Unaprijed obračunati rashodi perioda	468.178	159.408
2. Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja	99.371	102.394
Pasivna vremenska razgraničenja - ukupno	567.549	261.802

Unaprijed obračunati rashodi perioda u iznosu od 468.178 KM se odnose na kamatu po desetom kuponu obveznica koja se odnosi na period od 22.09.2020. godine do 31.12.2020. godine (65.625 KM) i kamate po osmom i devetom kuponu obveznica (349.993 KM), primljene depozite od zakupoprimalaca (49.635 KM) i iznose sa avansnih faktura (118 KM).

Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja se odnose na prihode po rješenju o izvršenju u korist Društva (veza napomena broj 4.7).

4.13. Poslovni prihodi

Opis	u KM	
	31.12.2020. godine	31.12.2019. godine
1. Prihodi od prodaje učinaka u Republici Srpskoj	1.639.969	2.022.149
2. Prihodi od prodaje učinaka u Federaciji BiH	989.855	1.241.790
I Prihodi od prodaje učinaka - ukupno (1 do 2)	2.629.824	3.263.939
1. Smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina koje se ne amortizuju	551.380	0
II Promjena vrijednosti zaliha učinaka - ukupno	-551.380	0
1. Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja	11.339	11.904
2. Ostali prihodi po drugim osnovama	2.768	7.723
III Drugi poslovni prihodi - ukupno (1 do 2)	14.107	19.627
IV Poslovni prihodi - ukupno (I do III)	2.092.551	3.283.566

Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu se odnose na prihode od izdavanja nekretnina u zakup i fakturisanja pratećih troškova i usluga zakupoprimalcima.

Smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina koje se ne amortizuju se odnosi na smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina po osnovu procjene na 31.12.2020. godine.

4.14. Ostali poslovni prihodi

Opis	u KM	
	31.12.2020. godine	31.12.2019. godine
1. Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	11.659	29.018
I Ostali prihodi - ukupno (1 do 2)	11.659	29.018

4.15. Finansijski prihodi

Opis	u KM	
	31.12.2020. godine	31.12.2019. godine
1. Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	0	6.856
2. Pozitivne kursne razlike	254	0
3. Ostali finansijski prihodi	741.720	289
I Finansijski prihodi - ukupno (1 do 3)	741.974	7.145

Ostali finansijski prihodi se odnose na prihode po osnovu rješenja Poreske uprave Republike Srpske broj 06/1.02/0704-453.2.2-17282/2020 od 28.12.2020. godine kojim su Društvu otpisane zastarjele obaveze u iznosu od 262.450 KM i prihode po osnovu rješenja Poreske uprave Republike Srpske broj 06/1.02/0704-453.2.2-10404/2020 od 09.09.2020. godine kojim je Društvu otpisan dio obaveza po kamata u iznosu od 479.270 KM.

4.16. Poslovni rashodi

u KM

Opis	31.12.2020. godine	31.12.2019. godine
1. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	36.215	32.867
2. Troškovi goriva i energije	309.521	378.208
I Troškovi materijala - ukupno (1 do 2)	345.736	411.075
II Troškovi bruto zarada i naknada zarada	176.388	165.328
III Troškovi bruto naknada članovima Upravnog odbora	23.881	21.891
IV Ostali lični rashodi	4.220	18.844
1. Troškovi transportnih usluga	10.983	15.360
2. Troškovi usluga održavanja	151.098	926.969
3. Troškovi zakupa	1.000	0
4. Troškovi reklame i propagande	15.116	33.418
5. Troškovi ostalih usluga	39.066	60.385
V Troškovi proizvodnih usluga - ukupno (1 do 5)	217.263	1.036.132
VI Troškovi amortizacije	49.757	51.229
1. Troškovi neproizvodnih usluga	149.852	225.118
2. Troškovi reprezentacije	3.233	28.245
3. Troškovi premije osiguranja	9.883	9.780
4. Troškovi platnog prometa	5.534	6.522
5. Troškovi članarina	1.027	609
6. Troškovi poreza	62.439	79.813
7. Troškovi doprinosa	176	19.109
8. Ostali nematerijalni troškovi	1.283	3.417
VII Nematerijalni troškovi - ukupno (1 do 8)	233.426	372.612
VIII Poslovni rashodi - ukupno (I do VII)	1.050.672	2.077.111

Troškovi goriva i energije

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Električna energija	259.037
2.	Voda	39.321
3.	Toplotna energija	10.800
4.	Goriva i maziva	363
U k u p n o		309.521

Troškovi usluga održavanja se odnose na troškove investicionog održavanja investicionih nekretnina (80.357 KM) i troškove tekućeg održavanja (70.741 KM).

Troškovi ostalih usluga se u najvećem iznosu (35.134 KM) odnose na troškove komunalnih usluga.

Troškovi neproizvodnih usluga

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Obezbjedenje objekata	96.120
2.	Računovodstvene usluge	14.670
3.	Advokatske i notarske usluge	14.282
4.	Usluge čišćenja	12.189
5.	Ostale usluge	12.591
U k u p n o		149.852

Troškovi poreza

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Naknada za uređenje građevinskog zemljišta	39.665
2.	Komunalna i republička taksa	2.900
3.	Naknade po završnom računu	2.889
4.	Ostali porezi	16.985
U k u p n o		62.439

4.17. Ostali poslovni rashodi

u KM

Opis	31.12.2020. godine	31.12.2019. godine
1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	1.426	4.619
2. Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i hartija od vrijednosti	24.125	0
3. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	44.583	0
4. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	23.035	47.346
I Ostali rashodi - ukupno (1 do 4)	93.169	51.965

Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i hartija od vrijednosti se odnosi na gubitak ostvaren prodajom sopstvenih hartija od vrijednosti (veza napomena broj 4.3).

Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi se u najvećem iznosu odnose na troškove sudskih sporova (16.733 KM), kazne (3.468 KM) i ostale troškove (2.834 KM).

4.18. Finansijski rashodi

u KM

Opis	31.12.2020. godine	31.12.2019. godine
1. Finansijski rashodi po osnovu odnosa povezanih pravnih lica	491.404	0
2. Rashodi kamata	346.166	535.153
3. Ostali finansijski rashodi	446.604	24.359
Finansijski rashodi - ukupno (1 do 3)	1.284.174	559.512

Finansijski rashodi po osnovu odnosa povezanih pravnih lica se odnosi na otpis potraživanja na osnovu unaprijed pripremljenog planom reorganizacije pravnog lica Zekstra grupa-Zekstra d.o.o. Beograd – u stečaju na osnovu rješenja Privrednog suda u Beogradu broj Reo 37/2017 od 26.02.2018. godine (veza napomena broj 4.3). Na osnovu navedenog dokumenta je izvršen otpis potraživanja za kamate (57.177 KM) i otpis potraživanja po glavnom dugu (68.454 KM) prema pravnom licu Veterinarski zavod a.d. Zemun – u stečaju, te otpis potraživanja po glavnom dugu (365.773 KM) prema pravnom licu Zekstra grupa-Zekstra d.o.o. Beograd – u stečaju.

Pregled troškova kamata

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Redovne kamate po obveznicama (veza napomena 4.9)	328.125
2.	Zatezne kamate po obveznicama (veza napomena 4.9)	8.622
3.	Zatezne kamate od dobavljača	6.479
4.	Zatezne kamate za neblagovremeno plaćene javne prihode	654
5.	Ostale kamate	2.285
U k u p n o		346.166

Ostali finansijski rashodi se odnose na rashode po osnovu rješenja Poreske uprave Republike Srpske broj 06/1.02/0704-453.2.2-17282/2020 od 28.12.2020. godine kojim su Društvu otpisane zastarjele obaveze u iznosu od 262.450 KM i prihode po osnovu rješenja Poreske uprave Republike Srpske broj 06/1.02/0704-453.2.2-10404/2020 od 09.09.2020. godine kojim je Društvu otpisan dio obaveza po kamatama u iznosu od 184.154 KM.

4.19. Povezana lica

u KM

Opis	Transakcije sa povezanim licima po osnovu datih zajmova	Transakcije sa kupcima povezanim licima	Transakcije sa povezanim licima po osnovu plaćenih obaveza u njihovo ime	Transakcije sa dobavljačem povezanim pravnim licem
	Zekstra d.o.o. Banja Luka	Zekstra d.o.o. Banja Luka	Veterinarski zavod a.d. Zemun – u stečaju	Delta invest d.o.o. Beograd
<i>Stanje na dan 01.01.2020. godine</i>	1.031.211	128.871	252.760	33.032
Dugovni promet za period 01.01.-31.12.2020. godine	0	8.241	0	0
Potražni promet za period 01.01.-31.12.2020. godine	360.976	137.112	128.326	0
Saldo potraživanja /obaveza na dan 31.12.2020. godine	670.235	0	124.434	33.032

Poslovanje sa povezanim licima je značajno, sa stanovišta finansijskih transakcija. Društvo nije vršilo rezervisanja za potencijalne gubitke i obaveze po osnovu eventualnog vraćanja kredita i plaćanja drugih obaveza za povezana pravna lica.

4.20. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Društvo je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima
- Riziku likvidnosti
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

4.20.1. Tržišni rizik

a) Rizik od promjene kursa stranih valuta

Društvo je izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja u različitim valutama. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti. U mjeri u kojoj je to moguće, Društvo minimizira devizni kurs kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije. Izloženost Društva riziku od promjene kursa stranih valuta je minimalna usljed fiksnog odnosa valuta EUR i KM.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Društva deviznom riziku na dan 31.12.2020. godine:

R/b	Opis	EUR	Preračunata vrijednost u KM
1.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	4.098	8.015
I	Ukupno	4.098	8.015
1.	Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	21.359	41.775
II	Ukupno	21.359	41.775
I-II	Neto devizna pozicija na dan 31.12.2020. godine	-17.261	-33.760

b) Rizik od promjene kamatnih stopa

Društvo je tokom 2020. godine bilo izloženo visokom riziku od promjene kamatnih stopa usljed postojanja značajne kamatonosne pasive.

4.20.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj cijeni u odgovarajućem vremenskom okviru.

INDIKATORI OPŠTE LIKVIDNOSTI	2020. godina	2019. godina
OBRтна IMOVINA /KRATKOROČNE OBAVEZE	0.1614	0.2906
OBRтна IMOVINA BEZ ZALIHA /KRATKOROČNE OBAVEZE	0.1602	0.2906
INDIKATORI UBRZANE I TEKUĆE LIKVIDNOSTI		
GOTOVINA /KRATKOROČNE OBAVEZE	0.0439	0.0500

I pored značajnih obaveza po kreditnim zaduženjima, Društvo upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori sredstava budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospijea. Društvo neprekidno procjenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promjena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom. Pokazatelji poslovanja Društva su navedeni u izvještaju o poslovanju koji je sastavilo rukovodstvo Društva.

4.20.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Društva kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorene strane u izmirivanju ugovorenih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Društva po osnovu potraživanja od pravnih lica.

Društvo je izloženo kreditnom riziku i obezbjeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mjera i aktivnosti na nivou Društva.

Potraživanja od kupaca i potraživanja za finansijske plasmane

Maksimalna izloženost Društva po osnovu kreditnog rizika za potraživanja od kupaca i po osnovu finansijskih plasmana data je u slijedećoj tabeli:

Opis	2020. godina	2019. godina
Kupci iz Republike Srpske	356.607	444.191
Kupci iz Federacije BiH	53.856	28.486
U k u p n o	410.463	472.677

Društvo posluje uglavnom sa kupcima u zemlji (Republika Srpska i Federacija BiH) po osnovu zakupa poslovnog prostora.

4.20.4. Upravljanje rizikom kapitala

Društvo se opredijelilo za finansijski koncept kapitala i njegovo očuvanje prema kome je kapital definisan na osnovu nominalnih novčanih jedinica.

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Društvo prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja Društva i njegovog ukupnog kapitala.

4.21. Sudski sporovi

Prema pregledu sudskih sporova dostavljenih od strane Društva sa stanjem na 31.12.2020. godine u toku je 8 sudskih sporova koje Društvo vodi protiv svojih dužnika zbog naplate potraživanja, ukupne vrijednosti 267.248 KM.

Prema pregledu sudskih sporova dostavljenih od strane Društva, protiv Društva se ne vode sudski sporovi.

4.22. Poreski rizici

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (obavezne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zatezних kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Društvo je tokom godine imalo kontrolu od strane UIO BiH za period od 01.12.2016. – 31.12.2019. godine i rješenjem broj 04/5-2/I-17-1-55-574-2/20-PP od 26.06.2020. godine Društvu je utvrđena dodatna obaveza u iznosu od 1.543 KM.

4.23. Događaji nakon datuma bilansa

Društvo je 25.03.2021. godine sklopilo sporazume o izmirenju dospjelog 9. kupona obveznica sa Akcijskim fondom Republike Srpske a.d. Banja Luka, Fondom za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banja Luka i Fondom za restituciju Republike Srpske a.d. Banja Luka.